

Sygn. akt IV U 9/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 lipca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lipca 2022 roku w Sieradzu

odwołania Z. N.

od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 20 października 2021 r. Nr (...)

i z 25 listopada 2021 r. Nr (...)

w sprawie Z. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokość emerytury

oddala odwołania od obydwu decyzji.

Sygn. akt IV U 9/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 20.10.2021r., na podstawie art. 108 ustawy emerytalno – rentowej, ZUS przeliczył Z. N. emeryturę od 1.10.2021r., świadczenie wyniosło 2469,13zł.

Decyzją z 25.11.2021r., uchylającą decyzję z 20.10.2021r., ZUS przeliczył Z. N. emeryturę od 1.10.2021r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek; emerytura została zawieszona jako świadczenie mniej korzystne.

Nie podzielając powyższych decyzji w/w złożyła odwołanie, wnosząc o przeliczenie kapitału początkowego i emerytury. Odwołanie poparł pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie, wnosząc o przeliczenie świadczenia i ustalenie, świadczenia od 1.10.2021r. w wysokości 2.587,5zł. brutto. Zarzucał także niewłaściwą wykładnię art. 108 ustawy emerytalno – rentowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. N., urodziła się (...)

Od 1.03.2013r. jest uprawniona do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Od 1.07.2017r., jest uprawniona do emerytury powszechnej zgodnie z art. 24.

Decyzją z 22.08.2017r., ZUS przeliczył wnioskodawczyni kapitał początkowy, który wyniósł 129 954,11zł. (**decyzja k. 27/akta kapitałowe**).

W toku postępowania odwoławczego dopuszczono dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, który po zapoznaniu się z aktami sprawy, stanowiskiem skarżącej i organu rentowego, aktami rentowymi, decyzjami o przeliczenie emerytury z 20.10.2021r. i 25.11.2021r., podstawami prawnymi przeliczenia tamże wskazanymi, stanowiskiem stron, ustalił wysokość emerytury Z. N. oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury w najkorzystniejszym wariantcie na dzień 1 października 2021r. oraz ustalił, które świadczenie jest korzystniejsze również w świetle art. 24, 25, 26 i 108 ustawy o FUS (**k. 18/akta sprawy**).

Wnioskodawczyni udokumentowała okresy pracy: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ł. od 16.03.1978 - 31.12.1998 i dalej do 30.06.2012 przez cały okres w szczególnych warunkach, w tym korzystała z urlopu wychowawczego od 4.08.1980 - 14.01.1981 (ur. dziecko 20.03.1980r.), od 23.06.1986 - 31.12.1986 (ur. dziecko 24.12.1985r.), Centrum (...) Spółka z o. o. w S. - 1.07.2012 - 29.10.2012, 16.05.2016 - 31.12.2017 - umowa zlecenia - odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne, w tym praca w szczególnych warunkach jw., PUP w Ł. od 20.02.2013 - 28.02.2014 - pobierała zasiłek. Okresy pracy do wyliczenia wysokości kapitału początkowego, tj. do 31.12.1998r., wynoszą: składkowe - 19 lat, 3 m-ce, 6 dni, sprawowania opieki nad dziećmi - 11 m-cy, 20 dni, nieskładkowe - 6 m-cy, 25 dni, okres dodany zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej: 4 lata, 4 m-ce. Okresy pracy z całego okresu zatrudnienia do wyliczenia emerytury z art. 53, tj. do 28.02.2013r. wynoszą: składkowe - 32 lata, 10 m-cy, 29 dni, tj. 394 m-ce, nieskładkowe - 2 lata, 17 dni, tj. 24 m-ce. Udokumentowane zostały wynagrodzenia za okresy pracy: 1978r. od 16.03. 28.143,00 Rp 7, przec. wyn. - 58.644,00, do 10 m-cy pracy 48.879,00, wskaźnik 57,59%, 1979r. - 41.981,00 jw., przec. wyn. 63.924,00, wskaźnik 65,67%, 1980r. do 03.08. 21.270,00 jw., od 04.08. do 14.01.1981r. urlop wychowawczy, przec. wyn. - 72.480,00, do 7 m-cy pracy 42.280,00, wskaźnik 50,31%, 1981r. od 15.01. 61.852,00 jw., przec. wyn. 92.268,00, wskaźnik 67,04%, 1982r. - 112.535,00 jw., przec. wyn. 139.572,00, wskaźnik 80,63%, 1983r. - 148.639,00 jw., przec. wyn. 173.700,00, wskaźnik 85,57%, 1984r. - 205.725,00 jw., przec. wyn. 202.056,00, wskaźnik 101,82%, 1985r. 214.586,00 jw., przec. wyn. 240.060,00, wskaźnik 89,39%, 1986r. do 22.06. 81.861,00 jw., przec. wyn. 289.140,00, do 6 m-cy 144.570,00, wskaźnik 56,62%, od 23.06. do 31.12. urlop wychowawczy, 1987r. 264.962,00 jw., przec. wyn. 350.208,00, wskaźnik 75,66%, 1988r. - 469.224,00 Rp 7, przec. wyn. 637.080,00, wskaźnik 73,65%, 1989r. - 2.517 216,00 jw., przec. wyn. 2.481.096,00, wskaźnik **101,46%**, 1990r. - 15.090.897,00 jw., przec. wyn. 12.355.644,00, wskaźnik **122,14%**, 1991r. - 21.154.000,00 jw. + 2.760.000 wg ZUS, razem 23.914.000,00, przec. wyn. - 21.240.000,00, wskaźnik **112,59%**, 1992r. - 34.674.400,00 jw. + 3.480.000,00 wg ZUS jw., razem 38.154.400,00, przec. wyn. 35.220.000,00, wskaźnik **108,33%**, 1993r. - 43.566.900,00 jw., przec. wyn. 47.940.000,00, wskaźnik **90,88%**, 1994r. - 57.072.500,00 jw., przec. wen. 63.936.000,00, wskaźnik **89,27%**, 1995r. - 7.858,16jw., przec. wyn. - 8.431,44, wskaźnik **93,20%**, 1996r. - 9.530,02 jw., przec. wyn. 10.476,00, wskaźnik **90,97%**, 1997r. - 11.782,56 jw., przec. wyn. 12.743,16, wskaźnik **92,46%**, 1998r. - 13.542,07 Rp, przec. wyn. 14.873,88, wskaźnik **91,05%**, 1999r. - 16.522,24 jw., przec. wyn. 20.480,88, wskaźnik 80,67%, 2000r. - 17.250,73 jw., przec. wyn. 23.085,72, wskaźnik 74,72%, 2001r. - 18.944,31 jw., przec. wyn. - 24.742,80, wskaźnik 76,57%, 2002r. - 19.055,56 Rp 7, przec. wyn. - 25.598,52, wskaźnik 74,44%, 2003r. - 19.584,44 jw., przec. wyn. - 26.417,64, wskaźnik 74,13%, 2004r. - 19.783,27 jw., przec. wyn. - 27.474,84, wskaźnik 72,01%, 2005r. - 19.343,16 jw., przec. wyn. 28.563,48, wskaźnik 67,72%, 2006r. - 21.027,77 jw., przec. wyn. 29.726,76, wskaźnik 70,74%, 2007r. - 27.469,30 jw., przec. wyn. - 32.292,36, wskaźnik 85,06%, 2008r. - 33.530,12 jw., przec. wyn. - 35.326,56, wskaźnik 94,91%, 2009r. - 34.606,93 jw., przec. wyn. - 37.235,52, wskaźnik 92,94%, 2010r. - 34.754,90 jw., przec. wyn. - 38.699,76, wskaźnik 89,81%, 2011r. - 34.117,62 jw., przec. wyn - 40.794,24, wskaźnik 83,63%, 2012r. do 29.10. - 27.705,11 jw., przec. wyn. 42.260,04, wskaźnik 65,56%, od 30.10. zasiłek wyższy od kwoty minimalnego wynagrodzenia, 2013r. do 11.02. zasiłek jw., przec. wyn. - 43.800,00, 2016r. od 16.05. do 31.12. - 23.256,00 Rp 7, przec. wyn.

48.566,52, wskaźnik 47,88%, 2017r. 34.759,90 jw., przec. wyn. - 51.258,12, wskaźnik 67,81%. Najkorzystniejszy wwpw kapitału początkowego z okresu do 31.12.1998r. z 10 kolejnych lat, tj. z lat 1989 - 1998 wynosi **99,24%**. Z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia do 31.12.1998r. wynosi 87,30%. Do wyliczenia emerytury z art. 53 - najkorzystniejszy wwpw z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia, tj. do 28.02.2013r. wynosił 93,84%. Z 10 kolejnych lat z ostatnich 20 lat jest mniej korzystny. Wyliczenie wysokości kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r. na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej (Dz.U z 2016r., poz.887) - podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi **1.211,61zł.** i wynika z pomnożenia najkorzystniejszego wwpw z 10 kolejnych lat z lat 1989 - 1998r. wynoszącym **99,24%** przez kwotę bazową określoną w ustawie emerytalnej w wysokości 1.220,89zł. ($99,24\% \times 1.220,89zł.$ obowiązuje kwota bazowa = 1.211,61zł.). Do wyliczenia kapitału początkowego przyjęto okresy pracy do 31.12.1998r. wynoszące: a) składkowe - 19 lat, 3 m-ce, 6 dni, tj. 231 m-cy, b) okres dodany - 4 lata, 4 m-ce, tj. 52 m-ce, tj. dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym 61 lat, 2 m-ce, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę (na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej - okresu tego nie wlicza się do wyliczenia współczynnika proporcjonalnego). Okres składkowy przyjęty do wyliczenia kapitału początkowego wynosi zatem łącznie 283 m-ce, nieskładkowe : 6 m-cy, 25 dni, tj. 6 m-cy, - okresy sprawowania opieki nad dziećmi: 11 m-cy, 20 dni. Razem przyjęty okres nieskładkowy wynosi 1 rok, 6 m-cy, 15 dni, tj. 18 m-cy. Łączny staż ubezpieczenia przyjętych do wyliczeń współczynnika po zaokrągleniu w górę wynosi 21 lat (bez okresów dodanych). Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998r. wieku oraz okresu składkowego wymienionego w pkt. 2 a, i nieskładkowego wynosi dla wnioskodawczynie **79,06%**. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 m-cy i wynika z komunikatu Prezesa GUS z dnia 25.03.1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (MP Nr 12, poz.173).

Obliczenie wartości kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r.: część socjalna 293,01zł. \times 79,06% (współczynnik proporcjonalny) = 231,65zł. (283 m-ce okr. skł. \times 1,3%) : 12 \times 1.211,61zł. (podstawa wymiaru) = 371,48zł. (11 m-cy opieki \times 1,3%): 12 \times 1.211,61zł. (podstawa wymiaru) = 14,42zł.; (6 m-cy okresy nieskl. \times 0,7%): 12 \times 1.211,61zł. (podstawa wymiaru) = 4,24zł., razem 621,79zł.; 621,79zł. \times 209 m-cy (średnie dalsze trwanie życia) = 129.954,11zł. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999r. wynosi **129.954,11zł.** Powyższy kapitał jest zgodny z ostatnim wyliczeniem ZUS decyzją z 22.08.2017r.

Decyzją ZUS z 28.03.2013r. przyznał wn – i emeryturę od 1.03.2013r., tj. od m-ca, w którym złożono wniosek. Emerytura wyliczona zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej stanowiła kwotę **1.891,86zł. brutto** i stanowiła 55% emerytury z art. 53 plus 45% emerytury z art. 26, i tak: do wyliczenia emerytury przyjęto wwpw emerytury z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia do 2011r. w wysokości **93,84%** i podstawie wymiaru 2.891,06zł. Przyjęto okresy pracy: składkowe: 32 lata, 10 m-cy, 29 dni, tj. 394 m-ce, nieskładkowe: 2 lata, 17 dni, tj. 24 m-ce. Emerytura z art. 53 wynosiła 2.013,77zł. brutto, a 55% z kwoty 2.013,77zł. stanowi 1.107,57zł. brutto. Wyliczona emerytura zgodnie z art. 26 ustawy wynosi 1.742,87zł. brutto, a 45% stanowi 784,29zł. brutto. Emerytura z art. 183 wynosiła 1.891,86zł. brutto i stanowiła: 55% z art. 53 kwotę 1.107,57zł. ($2.013,77zł. \times 55\%$), 45% z art. 26 kwotę 784,29zł. ($1.742,87zł. \times 45\%$). Decyzją z 31.08.2015r. na wniosek z 3.06.2015r., ZUS przeliczył wnioskodawczynie emeryturę, która od 1.06.2015r., tj. od m-ca w którym złożono wniosek wynosiła z art. 183 kwotę **1.964,16zł. brutto**, tj. z art. 53-55% = 1.107,57zł., z art. 26 - 45% = 790,23zł., razem 1.897,80zł. Emerytura od 01.06.2015r. po waloryzacji wynosiła 1.964,16zł. brutto. Emerytura wyliczona z art. 26 od 01.06.2015r. wynosiła 1.820,16zł. brutto, i była zawieszona jako świadczenie mniej korzystne niż wyliczone z art. 183, która wynosiła jw. **1.964,16zł.**

Decyzjami z 26.04.2017r., 18.04.2018r., 13.05.2019r. 29.07.2020r., ZUS przeliczył wn-i emeryturę z art. 26, po zaliczeniach udokumentowanych zatrudnień, od 1.07.2020r., tj. od m-ca, w którym złożono ostatni wniosek wynosiła **2.328,74zł. brutto.**

Decyzją z 20.10.2021r. ZUS przeliczył w-i emeryturę, która po waloryzacji od 1.10.2021r. wyniosła **2.469,13zł. brutto** i jest świadczeniem najkorzystniejszym.

W w/w decyzjach prawidłowo zastosowano art. 108, tj. wg zasad określonych w art. 24, 25, 26 ustawy emerytalnej.

Następnie decyzją z 24.11.2021r. po rozpatrzeniu wniosku z 12.10.2021r. przeliczono odwołującej emeryturę od 1.10.2021r., tj. od m-ca, w którym złożono wniosek zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, przy zastosowaniu średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę, które wynosi 248,40 m-cy i po odliczeniu kwoty 100.945,63zł. z tytułu pobranych wcześniej emerytur oraz po zaliczeniu składek na dzień 30.09.2021r. w wysokości 8.337,40zł., emerytura od 01.10.2021r. wynosiłaby **2.312,71zł. brutto** i została zawieszona, gdyż jest świadczeniem mniej korzystnym od w/w emerytury wyliczonej w pkt. 4. Podstawa wymiaru i wysokość emerytury Z. N. na dzień 1.10.2021r. w najkorzystniejszym wariantcie, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej wynosi po kolejnych waloryzacjach **2.469,13zł. brutto**. Jest to również świadczenie najkorzystniejsze w świetle rozwiązań systemowych i art. 24 - 26, art. 108 ustawy emerytalnej. Kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. przy najkorzystniejszym wwpw z lat 1989 - 1998 wynoszącym **99,24%**, stanowi kwotę **129.954,11zł. (opinia k. 26-30, opinia uzupełniająca k. 45-46 akt sprawy)**.

Powyższy stan faktyczny, Sądu ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. W poczet materiału dowodowego Sąd przyjął łączną opinię biegłego z zakresu rachunkowości, który po zapoznaniu się z aktami sprawy, stanowiskiem skarżącej i organu rentowego, aktami rentowymi, decyzjami o przeliczenie emerytury z 20.10.2021r. i 25.11.2021r., podstawami prawnymi przeliczenia tamże wskazanymi, stanowiskiem stron, ustalił wysokość emerytury Z. N. oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury w najkorzystniejszym wariantcie na dzień 1 października 2021r. oraz ustalił, które świadczenie jest korzystniejsze również w świetle art. 24, 25, 26 i 108 ustawy o FUS. W ocenie Sądu łączna opinia biegłego jest fachowa i przekonująca, brak podstaw by odmówić opinii mocy dowodowej. Z opinii wynika, że Podstawa wymiaru i wysokość emerytury Z. N. na dzień 1.10.2021r. w najkorzystniejszym wariantcie, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej wynosi po kolejnych waloryzacjach **2.469,13zł. brutto**. Jest to również świadczenie najkorzystniejsze w świetle rozwiązań systemowych i art. 24 - 26, art. 108 ustawy emerytalnej. Kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. przy najkorzystniejszym wwpw z lat 1989 - 1998 wynoszącym **99,24%**, stanowi kwotę **129.954,11zł.** Podzielając w pełni opinię biegłego, Sąd przyjął zawarte w opinii ustalenia i wnioski za podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Nową emeryturę ustala się jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Podstawa obliczenia emerytury to suma składek na ubezpieczenia emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji (zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od dnia 1.01.1999r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury) oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Na wysokość emerytury obliczonej według nowych zasad ma wpływ wysokość zwaloryzowanego kapitału początkowego ustalanego na dzień 1.01.1999r. oraz wysokość zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie społeczne zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego od dnia: 1.01.1999r. do miesiąca poprzedzającego miesiąc przyznania emerytury.

Postępowanie dowodowe wykazało, że zaskarżone decyzje odpowiadają prawu. Stanowisko takie wynika jednoznacznie z łącznej opinii biegłego z zakresu rachunkowości, którą Sąd w całości podzielił. Z. N. uprawniona jest do emerytury wcześniejszej od 1.03.2013r. z tytułu pracy w szczególnych warunkach, a od 1.07.2017r., do emerytury powszechnej zgodnie z art. 24 ustawy emerytalno – rentowej. Wysokość każdego z tych świadczeń jest ustalana inaczej. W zależności od daty przyznania emerytury inna jest kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, inna wysokość zwaloryzowanego kapitału początkowego i inne średnie dalsze trwanie życia. Ponadto zgodnie z art. 25 ust. 1b, podstawę obliczenia emerytury powszechnej pomniejsza się o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych. Nadal najkorzystniejszym dla wnioskodawczyni jest emerytura wcześniejsza obliczona wg zasad z art. 183. Wskazać należy, że doliczając składki zgodnie z decyzją z 20.10.2021r., prawidłowo zastosowano art. 108 ustawy emerytalno – rentowej, zgodnie z którym emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26

powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem art. 4 i 5. Wysokość składek poprzedzających miesiąc podjęcia wypłaty emerytury jest już w wysokości emerytury uwzględniona. W odniesieniu do decyzji z 25.11.2021r., przy przeliczeniu emerytury powszechnej, nie można zastosować średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku o doliczenie składek, gdyż byłoby to niezgodne z przepisami. Odwołująca złożyła wniosek o emeryturę powszechną 25.07.2017r., mając 61 lat i 3 miesiące. Średnie dalsze trwanie życia na ten wiek w 2017r. wynosiło 252 m-ce. Wnioskodawczyni osiągnęła 60 lat 5.04.2016r. Zgodnie z decyzją z 25.11.2021r., przeliczono wnioskodawczyni emeryturę z zastosowaniem tablic średniego dalszego trwania życia obowiązujących na dzień osiągnięcia wieku powszechnego, tj. 60 dla kobiet i wynosi 248,40 m-cy.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.